

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2012 > Grøn Vækst - promille > Etablering af plantedække i 10 meter randzonen

Etablering af plantedække i 10 meter randzonen

For mange kan det være en fordel allerede her i foråret at etablere plantedækket i de nye 10 meter randzoner.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Loven om indtil 10 meter randzoner er endnu ikke trådt i kraft, men den er vedtaget i Folketinget. Det forventes, at den træder i kraft den 1. september 2012. Når loven er trådt i kraft, må der ikke foretages gødsning, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning i randzonen langs alle åbne vandløb i landzone og langs søer, der er over 100 m². Hvis der i den kommende randzone dyrkes en afgrøde i 2012, vil den kunne høstes efter lovens ikrafttræden.

Etablering af plantedække

I randzonen må der ske dyrkning af vedvarende græs, hvis dyrkningen foregår uden anvendelse af gødsning og sprøjtning, og hvis det i øvrigt ikke er i strid med anden lovgivning. Det betyder, at plantedækket i randzonen må omlægges. De nærmere regler omkring hyppighed for omlægning m.m. er endnu uafklarede.

I loven stilles der ingen særlige krav til plantedækket i randzonen, men for at opnå en årlig kompensation skal randzonen være støtteberettiget til Enkeltbetaling. Det tolkes således at arealet enten kan anmeldes som udyrket (afgrødekode 310) eller med en afgrødekode for græs.

Sammenhæng mellem enkeltbetaling, valg af afgrødekode, GLM, afgræsning, slæt og kompensation

Randzonen vil, hvis den opfylder reglerne for enkeltbetaling, være støtteberettiget. Derudover gives der en kompensation for manglende udbytte. Kompensationsordningen er endnu ikke endelig på plads, men det forventes at ansøgning om kompensation søges i Fællesskemaet 2013.

Tabel 1. Kombinationsmuligheder i randzonearealet.

Afgrødekode	GLM, slåning	GLM, øvrige	Afgræsning	Slæt	Enkeltbetaling	Kompensation
Permanent græs	årlig		ja	ja	ja	ja
Omdriftsgræs	årlig	altid	ja	ja	ja	ja
Udyrket (afgrødekode 310)	hvert 2. år	altid	nej	ja	ja	ja
Natur på s. 1b (afgrødekode 901 i 2009, 2010 og 2011)	Ingen krav	ingen	ja	ja	nej	nej
Natur beliggende i Natura 2000, § 3 arealer eller SFL områder	Afgræsning el. årlig slåning	ingen	Ja evt. suppleret med slåning	Hvis ikke græsning er tilstrækkelig	nej	nej

Hvis arealet ved etablering af randzonen bliver anmeldt som udyrket areal, kan arealet efterfølgende omlægges til græs og ændres til en afgrødekode for hhv. omdrifts- eller permanent græs (afhængig af arealets status og plantedække).

Overholdelse af GLM-reglerne på udyrkede arealer (afgrødekode 310) er en støttebetingelse. Det vil sige, at det vil medføre en arealafvigelse, hvis GLM ikke overholdes på disse arealer.

På græsarealer er overholdelse af GLM-reglerne ikke en støttebetingelse, det vil sige, at der blive tale om en overtrædelse af krydsoverensstemmelsesreglerne, men det vil ikke medføre en arealafvigelse, hvis plantedækkebestemmelserne er overholdt.

Da randzonen ikke må gødskes, kan den ikke indgå i harmoniarealet.

Tabel 2. Forslag til græsblandinger til etablering i randzonen som forårsudlæg.

Græsblanding	Arter	Procent andel af bælplanter beregnet på grundlag af antal frø i blandingen ¹⁾	Bemærkninger
36	Strandsvingel, sildig Alm. rajgræs, sildig Timote afgr. type Engsvingel Rødsvingel Hvidkløver	18,5	Velegnet på alle jordtyper, også hvor der er tørre og fugtige perioder. Bør etableres inden midten af august.
24	Alm. rajgræs, sildig Timote afgr. type Engsvingel Engrapgræs Hvidkløver	24,5	Velegnet på alm. agerjord. Kan etableres indtil slutningen af august.
26	Alm. rajgræs, sildig Timote afgr. type Engsvingel Rødsvingel Engrapgræs Hvidkløver	21,3	Egnet på lave arealer uden længer perioder med overflade vand. Bør etableres inden midten af august.
44	Timote slæt. type Engsvingel Rødsvingel Engrapgræs Hvidkløver	11,0	Egnet på lave arealer, hvor der er risiko for overflade vand i perioder. Bør etableres inden midten af august.

¹⁾ = blandinger med under 25 pct. bælplanter (frøandel) som opfylder kravene til plantedække på MVJ-arealer.

Ud fra de eksisterende blandinger vil vi vurdere at disse blandinger er mest velegnet til randzoner.

- Alle blandingerne har en meget lav andel af bælplanter og en stor diversitet.
- Blanding nr. 36 har et væsentligt indhold af strandsvingel. Strandsvingel har en moderat vækst i begyndelsen og har en god persistens og et dybtgående og effektivt rodsystem.

Natur i randzonerne

For at sikre mest mulig naturindhold i randzonens fremtidig plantesammensætning, anbefales, at der udsås hjemmehørende arter, der ikke er dominerende.

Randzoner, der ikke skal anvendes til intensiv afgræsning eller slæt

Ved etablering af randzoner, kan man supplere eller erstatte med hjemmehørende arter som fåresvingel, vellugtende gulaks, kamgræs, timothe og fløjlsgræs. Derved bliver der i højere grad plads til naturlig fremspiring til gavn for diversiteten. Ved valg af græsblandingerne i skemaet ovenfor, sikres der derimod et tæt plantedække med et veludviklet rodsystem.

Mange bælgplanter er vigtige for insekter. Derfor kan man med fordel vælge de bælgplaner, som en række nyttige insekter lever på og af. Det kan f.eks. være: Rødkløver, musevikke, kællingetand, rundbælg og smalbladet vikke. De sidstnævnte bør etableres i foråret, hvis der skal være sikkerhed for overvintring.

Udyrkede arealer

De udyrkede arealer må etableres med spildfrø fra årets kornafgrøde, som spirer frem under stubben i efteråret. Det skal i forhold til plantedækkereglerne dog sikres, at spildfrøene etablerer et sammenhængende plantedække på arealet.

Plantedække bestående af spildfrø vil give et lysåbent plantedække med mulighed for naturlig fremspiring fra jordens frøpulje. Samtidig mindsker det arbejdsbyrden i forbindelse med etablering af randzoner i efteråret. Denne model kan dog ikke anbefales på arealer med højt ukrudtstryk.

Flerårige energiafgrøder i randzonen?

Dyrkningen af flerårige energiafgrøder skal foretages uden anvendelse af gødsning og sprøjtning, hvis det ikke er i strid med anden lovgivning. Regeringen har varslet en ændring af loven, der vil forbyde flerårige energiafgrøder i randzonen.